

Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomus

Tarkltk 23.05.2024 § 81

Valmistelija: -

Lain hyvinvointialueesta 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitellään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastuslautakunta on valmistellut aiemmissa kokouksissaan valtuustolle annettavaa vuoden 2023 arviointikertomusta.

Esitys arviointikertomukseksi 2023 on kokouksen oheismateriaalina.

Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa 17.6.2024.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunta antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Aluehallituksen tulee antaa aluevaltuustolle lausunto niistä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Toimivallan peruste hallintosääntö 100 §

Esittelijä tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan valmistelua ja esittelyä, ja että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

Tarkastuslautakunta

1. Hyväksyy vuoden 2023 arviointikertomuksen ja saattaa sen aluevaltuuston käsiteltäväksi.
2. Pyytää, että aluehallitus antaa elokuun loppuun mennessä lausunnon niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai päättänyt ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta.

Päätös Merkittiin pöytäkirjaan, että Katja Yli-Monni poistui esteellisenä kokouksesta § 80-82 asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 13:35-15:06 (HL 28.1, kohta 4).

Puheenjohtaja toimi pöytäkirjanpitäjän pitäjänä pykälän 81 aikana.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Avall 17.06.2024 § 37

Esityslistan liitteenä:

- tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunnan päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta esittää, että aluevaltuusto

1) käsittelee vuoden 2023 arviointikertomuksen. Aluevaltuusto merkitsee vuoden 2023 arviointikertomuksen tiedoksi.

2) pyytää aluehallitusta antamaan elokuun loppuun mennessä lausunnon niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai päättänyt ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta.

Päätös

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Kirsti Puurunen esitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ahall 12.08.2024 § 240
13432/00.03.01/2023

Valmistelija: Kari Janhonen, puh 044 717 2078,
kari.janhonen(at)pshyvinvointialue.fi; Janne Niemeläinen, puh
044 717 9460, janne.niemelainen(at)pshyvinvointialue.fi, Mari
Antikainen, puh 044 718 6401,
mari.antikainen(at)pshyvinvointialue.fi

Tarkastuslautakunta nostaa vuoden 2023 arviointikertomuksessaan kolme erityistä kysymystä, johon tarkastuslautakunta pyytää vastauksen osana aluehallituksen arviointikertomuksesta annettavaa lausuntoa. Tarkastuslautakunta pyytää, että aluehallitus käsittelee arviointikertomuksesta annettavan vastineen elokuun 2024 loppuun mennessä ja antaa sen tiedoksi aluevaltuustolle syksyn 2024 aikana.

1. Onko vaikutusten arvioinnista osana päätöksentekoa järjestetty riittävästi koulutusta luottamushenkilöille, esittelijöille sekä kokouksia valmisteleville henkilöille?

Vastaus: Vaikutusarvioinnin keskeisenä tavoitteena on vahvistaa päätöksenteon tietopohjaa tuottamalla päätöksenteon tueksi mahdollisimman luotettavia arvioita päätöksen vaikutuksista.

Vaikutusarviointi mahdollistaa sen, että päätöksentekijöillä on käytettävissään riittävästi luotettavaa tietoa erilaisista ratkaisuvaihtoehdoista ja niiden seurauksista. Tietopohjan lisäksi vaikutusarviointi vahvistaa päätöksenteon avoimuutta ja vastuullisuutta. Laadukas vaikutusarviointi tunnistaa ja arvioi esityksen olennaiset vaikutukset sekä esittää niistä perustellun, tiiviin ja ymmärrettävän arvion.

Vaikutusarvioinnin laajuus, yksityiskohtaisuus ja arvioinnissa käytettävät menetelmät on suhteutettava ehdotuksen sisältöön ja odotettavissa olevien vaikutusten merkittävyyteen.

Merkittävimmissä päätöksissä vaikutusten arvioinnissa on mahdollista ottaa huomioon eri vaikutusnäkökulmia, muun muassa talous-, sosiaaliset, ekologiset, kulttuuriset tai elinvoimavaikutukset. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä koskevan lain mukaan hyvinvointialueen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätösten arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.

Järjestämislain mukaista vaikutusten arviointia on toteutettu osana päätöksentekoa. Lisäksi vuoden 2023 alkupuolella päätöksenteossa otettiin mukaan sote-integraatio vaikutusten arviointi. Vuoden kuluessa vaikutusten arvioinnin vaikutusalueet laajentuivat taloudellisuus-, tuottavuus ja integraatiovaikutusten arvioinniksi. Vaikutusarvioiden hyödyntäminen yleistyi vuoden loppua kohden.

Viranhaltijoille on järjestetty marraskuussa 2023 koulutusta vaikutusten ennakoarviointiin päätöksenteossa. Kouluttajana Kuntaliitto. Koulutuksessa käytiin läpi sitä miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Erilaisten vaihtoehtojen käsittely ja vaikutusten jäsentäminen auttaa hahmottamaan tulevaa. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa hyvinvointialueen 7§ (Finlex) ottamaan päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.

Asianmukaisen vaikutusarvioinnin varmistamiseksi viranhaltijapäätöspohjiin ja toimielinten päätöspohjiin tullaan lisäämään syksyllä 2024 nimenomaisena mainintana ja erillisenä kohtanaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä koskevan lain mukainen kohta päätösten arvioiduista vaikutuksista ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Lisäksi aiemmin toteutettu koulutus uusitaan syksyllä 2024 viranhaltijoille ja luottamushenkilöille.

Aluehallitukselle valmistellaan erikseen päätettäväksi tarkemmat linjaukset vaikutusten arvioinnista.

Toimielinten päätösten sisäisessä valvonnassa asioiden valmisteluvaiheessa on pyritty kiinnittämään huomiota puutteellisiin vaikutusten arviointeihin ja asioita on palautettu takaisin valmistelijoille vaikutusten arviointia varten.

2. Olisiko pöytäkirjadokumentaatioon mahdollista tuottaa arvio päätöksen euromääräisestä taloudellisesta vaikutuksesta suhteessa talousarvioon ja toimialan määrärahaan?

Vastaus: Päätöksiin taloudellisten vaikutusten arvioinnin liittyminen on kannatettava ajatus, koska tällöin taloudelliset vaikutukset talousarvioon ja toimialan määrärahaan arvioidaan etukäteen ja tieto taloudellisista vaikutuksista tulee päättäjille saman aikaisesti toiminnallisen päätöksen kanssa.

3. Onko hyvinvointialueella olemassa prosessit, millä selvitetään henkilöstön vaihtuvuuden juurisyitä?

Vastaus: Hyvinvointialueella on HR raportointiohjelmaan aloitettu koodit, joilla henkilöstön vaihtuvuuden syyt voidaan analysoida. Vaihtuvuudessa esihenkilön toimesta koodataan mm. vanhusseläkkeelle siirtymisen lisäksi siirtyminen toiselle työnantajalle Pohjois-Savon alueella. siirtyminen toiselle työnantajalle muun maakunnan alueella, tyytymättämyys johtamiseen/työyhteisötoimintaan, kokemus että työnantaja ei voinut tarjota riittävää urakehitystä tai muu syy/ työntekijä ei halunnut kertoa.

Esityslistan liitteenä:

- tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle edellä asiaselosteessa kuvatun vastineen.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Toimivallan peruste hallintosääntö 35 §

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus Aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle edellä asiaselosteessa kuvatun vastineen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.